

Danmarks Jægerforbund

Dansk Ornitologisk Forening BirdLife

Til Miljø- og Fødevareudvalget og
Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget
Folketinget

7. maj 2021

Vedr. vindmøller på Omø Stålgrunde i Smålandsfarvandet *versus* internationalt betydningsfulde forekomster af havfugle

Som grønne og naturbevarende organisationer er vi dybt frustrerede over den konflikt, der er opstået mellem behovet for vedvarende energi og internationalt betydningsfulde forekomster af havfugle i Smålandsfarvandet. Det er ikke første gang, at det sker, og det bliver heller ikke den sidste, hvis ikke de ansvarlige myndigheder snarest muligt får gennemført en længe savnet kortlægning af, hvor det er oplagt at bygge havvindmølleparker, og hvor der tvært imod er så store naturbeskyttelses- eller andre interesse, at der ikke bør bygges vindmøller.

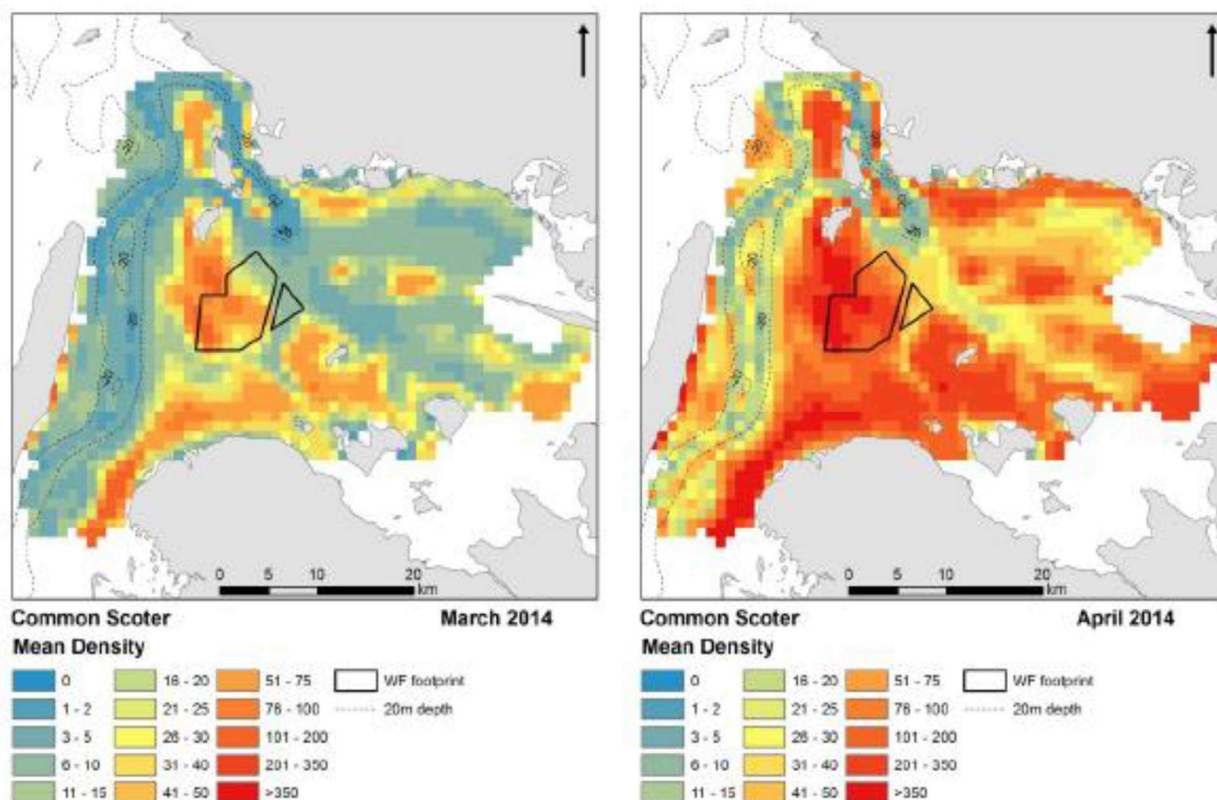
Set ud fra hensynet til havfuglene, er det mindst to tredjedele af det danske søterritorium, det er forholdsvis uproblematisk at bygge havvindmølleparker i. Til gengæld er den resterende tredjedel af meget stor international betydning for flere millioner havfugle, som er helt afhængige af de danske farvande som raste-, fælde- og overvintringsområder. Det er de, fordi de danske farvande er forholdsvis lavvandede og tillige isfrie i de fleste vintre – dvs. de samme forhold som gør dem ideelle til at bygge havvindmøller.



Op til en kvart million ederfugle opholder sig i Smålandsfarvandet. Foto: John Larsen.

Vi har en af verdens største kendte koncentrationer af havdykænder og lommer (også en havfugl), og det er ikke hvilke som helst fugle, det handler om. De kommer hertil fra yngleområder, der strækker sig fra Grønland i vest til langt ind i Sibirien i øst, og det er arter, der er afhængige af meget høj voksenoverlevelse. De yngler ofte først, når de er flere år gamle, og de får relativt få unger, så de har i deres evolution tilpasset sig en strategi, hvor de udnytter de rige levedmuligheder på havet det meste af året. Det er disse favorable forhold, der nu trues af flere og flere forstyrrelser.

Og det er ikke 'kun' ederfugle (globalt rødlistet), det handler om i Smålandsfarvandet. Der er også store koncentrationer af fløjlsand (globalt rødlistet), sortand, rødstrubet lom og gråstrubet lappedykker, og nogle af de største koncentrationer findes i og omkring de 2.400 ha, hvor mølleparkerne ønskes opført syd for Omø. Det er ovenikøbet sådan, at de tre nævnte havdykænder (ederfugl, fløjlsand og sortand) fælder i området, hvilket betyder, at de ikke kan flyve i flere uger hver sommer og dermed er nærmest hysterisk sky. Effekten er dermed ikke begrænset til selve mølleparken, men fuglenes udnyttelse af området vil blive reduceret i mange kilometers afstand. Tilvæning til havvindmøller er hidtil kun set i meget begrænset omfang og kun hos nogle få arter. Det ved vi, fordi danske forskere er i international front hvad udredning af effekterne af vindmøller angår. Det samme gælder behovet for at undgå at bygge møller på lokaliteter med store koncentrationer af trækkende fugle, som risikerer at blive dræbt af møllerne.



Figur. For flere arter er projektområdet for havvindmøller syd for Omø sammenfaldende med store koncentrationer af havfugle – her som eksempel sorttænder i Smålandsfarvandet mellem Sjælland, Lolland og Langeland med projektområderne markeret. Kilde: DCE Notat nr. 2020|19.

Vi er helt med på det overordentlig uheldige i, at denne sag har fået lov til at køre så længe, uden at de ansvarlige myndigheder har stoppet den. Det burde være sket senest i 2016, da DCE bekræftede over for

Miljøstyrelsen, at der var internationalt betydningsfulde havfugleforekomster i området. Men det kan ikke være rigtigt, at internationalt betydningsfulde naturværdier, som allerede for årtier siden burde have været udpeget som Natura 2000-område, skal undgælde for myndighedernes svigt, hvilket vi er overbeviste om, at Europa-Kommissionen vil være enig med os i. Der bør hurtigst muligt findes et andet område, hvor møllerne kan bygges i stedet.

Såfremt det har udvalgenes interesse, vil vi meget gerne have mulighed for et foretræde for udvalgene, hvor vi kan uddybe disse forhold.

Med venlig hilsen

Claus Lind Christensen

Formand

Danmarks Jægerforbund

/

Egon Østergaard

Formand

Dansk Ornitologisk Forening BirdLife